

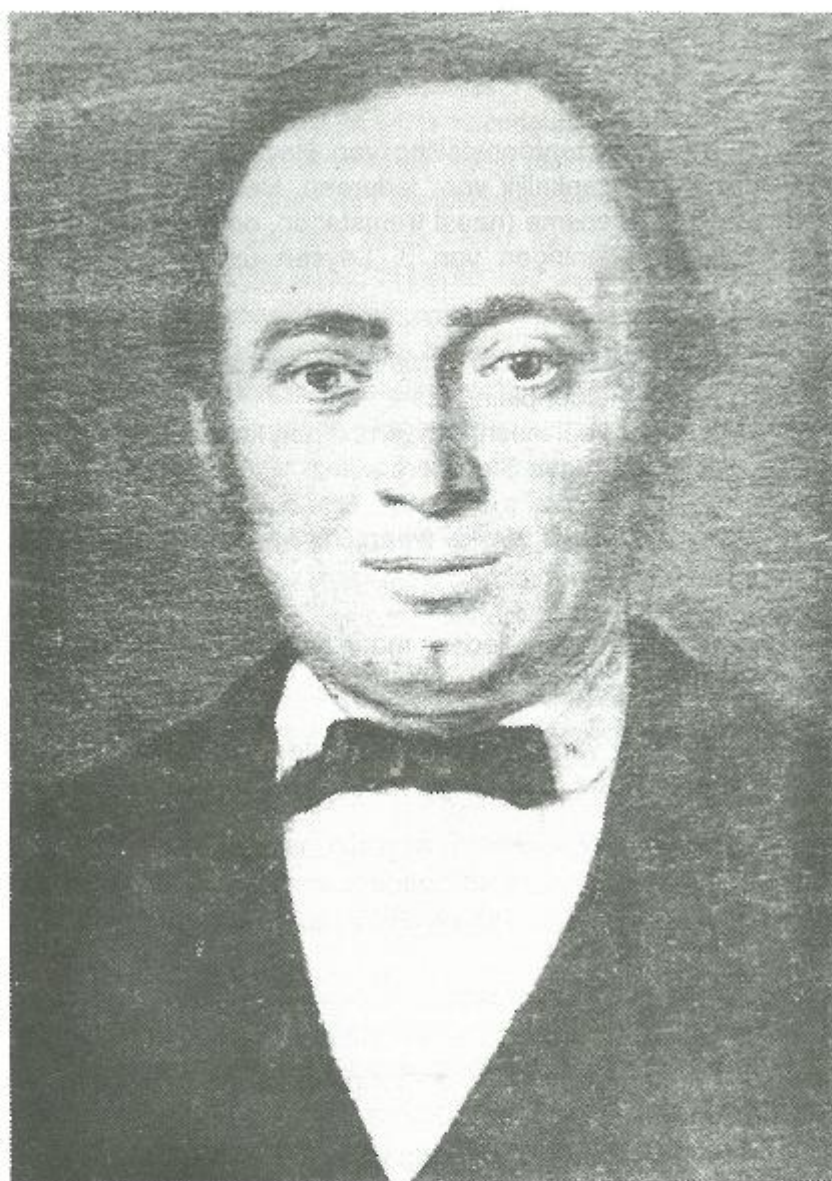
BIOGRAFIE VAN EEN POLITICUS

LEOPOLDUS DESUTTER

Burgemeester te Heist van 1885 - 1900

VANTORRE Sonja
1e kan. geschiedenis
Academiejaar 1978-'79

Woord vooraf

Een eerste moeilijkheid bij het verzamelen van gegevens rees bij het opzoeken van de doopakte van Leopoldus Desutter.

Het was praktisch zeker dat deze bestond, want zijn familie was zeer katholiek (we vonden immers de doopakte van zijn zuster, Coleta Desutter). Bovendien waren de huwelijksakte en de overlijdensakte voor handen.

Na twee namiddagen zoekwerk op de zolder van de pastoor van Oostkerke gaf ik de moed op. Niets was ook maar enigszins geklasseerd, zodat het maar lukraak zoeken was.

Toen kwamen de militiepapieren aan de beurt. Op het gemeentehuis van Heist was niets te vinden, want L. Desutter had zijn dienstplicht reeds vervuld toen hij in 1864 naar Heist kwam.

Na een tweede poging op het gemeentehuis van Damme werd ik doorgestuurd naar Sijsele. Daar vernam ik dat deze papieren waarschijnlijk naar Brussel gezonden waren. Nochtans was er een mogelijkheid dat ze op het gemeentehuis van Sijsele waren, maar de toegang werd me geweigerd.

Bij het opzoeken van de bezittingen van L. Desutter in het kadaster, Koningslaan 24 te Knokke-Heist II, werd ik wegens de onvolledigheid van het kadaster aldaar verwezen naar het 1ste Hypotheekkantoor, Beenhouwersstraat in Brugge.

Geïntegreerde beschrijvingen van de aan- en verkopen vond ik tenslotte in het Rijksarchief te Brugge.

De studie was zeer interessant, temeer daar in de periode van het burgemeesterschap van Leopoldus Desutter, namelijk van 1885 - 1900 de badstad Heist als het ware gevormd werd.

LIJST DER AFKORTINGEN

G.A.H. : Gemeentelijk Archief Heist
8301 KNOKKE-HEIST
Stadhuisstraat

G.A.K. : Gemeentelijk Archief Knokke
8300 KNOKKE-HEIST
Verweeplein

H.K.B. : 1ste Kantoor der Hypotheken
8000 BRUGGE
Beenhouwersstraat, 24

R.A.B. : Rijksarchief Brugge
8000 BRUGGE
Academiestraat

BIBLIOGRAFIE

I. BRONNEN IN HANDSCHRIFT

- Kerkelijke archieven :

Huwelijksakten van 1860 tot 1880

Overlijdensakten van 1910 tot 1930

- Openbare archieven :

G.A.H. : bevolkingsregister, telling 1876 - 1890 en 1890 - 1900
burgerlijke stand

G.A.K. : College van Burgemeester en Schepenen
Gemeenteraadsverslagen van 1885 tot 1900

H.K.B. : Hypotheekbewaring

R.A.B. : Hypotheekbewaring reeks 72 boeken, 614, 1536, 1564, 1583.
Verkiezingen provinciaal bestuur, 1ste afdeling, bundel 123 en 420

II. WERKEN

ALLOSSERY (P.) *Geschiedkundige boekenshow over het huidige West-Vlaanderen in 't algemeen en zijne Gemeenten in het bijzonder.*
2 delen, Brugge, 1912-1913

COORNAERT (M.) *Heist en de Eiesluis*, Tielt, 1976, XV - 475 p.

DEKEYSER (M.) *Heist van Vissersdorp tot Badstad*. Heist, 1969, IX-120 p.

DE WACHTER (I.) *Repertorium van de Vlaamse Gouwen en Gemeenten. Een heemkundige dokumentatie*. Antwerpen, 6 delen, 1942 - 1957.

LARBOUILLAT (J.) *De Zeevisserij te Heist - rond de Poldertorens*. s.1. 1973

NOLLET (J.) *Heyst-aan-Zee en zijn Verleden* s. 1. 1909

DEEL I : PERSOONLIJK LEVEN

HOOFDSTUK I.

Leopoldus Desutter werd geboren te Oostkerke op 1 januari 1833 (1).
Hij was de zoon van Joseph Desutter en Joanna Terésia Quintens.

In het jaar 1864 kwam L. Desutter naar Heist-aan-zee (nu Knokke-Heist, sectie Heist), waar hij op 19 september van datzelfde jaar huwde met Eugenia De Neve (2).

Eugenia De Neve werd geboren op 12 april 1845 te Heist. Ze was dus pas 19 jaar oud toen ze huwde met de 31-jarige Leopoldus Desutter.

Op 19 november 1919 overleed op 86-jarige leeftijd te Heist L. Desutter (3).
Zijn vrouw overleed eveneens te Heist op 30 mei 1926.

Samen kregen ze 11 kinderen; 6 meisjes en 5 jongens, namelijk: Emerentia Maria, Elisa Euphrasia, Irenia Maria, Marie Eugenia, Joseph Julius, Zoë Maria, Laurens Joseph, Renatus Alfred, Aloisius Leo, (Renatus en Aloisius waren een tweeling), Delphine Josephine en Germain Marie.

Het beroep van L. Desutter was evenals dat van zijn vader en schoonvader: landbouwer.
Vanaf 1910 wordt hij rentenier.

HOOFDSTUK II : Familietoestand en bezittingen

Op 27 juli 1858 overleed de vader van Leopoldus Desutter, namelijk Joseph Desutter. Zijn moeder, Joanna Terésia Quintens sterft op 4 augustus zonder het opmaken van een testament. Op 19 september 1887 gaat de eigenlijke verdeling van de roerende en onroerende goederen door tussen de drie kinderen: Leopoldus Desutter (wonende te Heist, gehuwd), Coleta Desutter (wonende te Brugge, ongehuwd) en Jacob Desutter (wonende te Oostkerke, gehuwd).

Na het opmaken van een inventaris krijgen we volgend resultaat: Totaal te verdelen: 245.504 F, elk krijgt één derde, of 80.830 F, 66 centiemen 2/3

Leopoldus krijgt : - een tweewoonst (samen met zijn zuster Coleta)
- de "Biezebilk"; 3 hect. weiland gelegen te Oostkerke
- 3 percelen zaailand

---

(1) : Uit *BURGERLIJKE STAND*, *geboorteuittreksel*, afgeleverd op 29 november 1978 te Damme

(2) : Uit *BURGERLIJKE STAND*, *huwelijksakte*, afgeleverd november 1978 te Knokke-Heist
Uit *PAROCHIEREGISTER*, *huwelijksakte*, afgeleverd november 1978 te Knokke-Heist

(3) : Uit *BURGERLIJKE STAND*, *overlijdensakte*, afgeleverd november 1978 te Knokke-Heist
Uit *PAROCHIEREGISTER*, *overlijdensakte*, afgeleverd november 1978 te Knokke-Heist

Uit deze erfenis kunnen we besluiten dat de familie aanzienlijk rijk was (temeer daar in die tijd een woonhuis slechts 3.000 F waard was (1).

Rond 1860 neemt het aantal aan- en verkopen van L. Desutter aanzienlijk toe. Hierdoor werd hij eigenaar van heel wat onroerende goederen (waaronder zaailand, weiland, woonhuizen en hoeven), gelegen te Lapscheure, Oostkerke, Heist, Knokke, Zeebrugge, Westkapelle, Brugge en Hocke. Het spreekt vanzelf dus dat hij in die tijd de grootste grondeigenaar was van Heist (2).

De periode waarin L. Desutter burgemeester is (namelijk van 1885 tot 1900), neemt het dienstpersoneel in aantal sterk toe. Dat varieert van de 10 naar de 12 personen. Er was een schaapherder in dienst (3).

Zijn schoonouders genoten een zeker prestige en waren begoedigd.

Bewijs: de familie De Neve schonk aan de zusters van het klooster een perceel van 400 m² langs de Kursaal- en de Kerkstraat (= centrum van Heist) om daar een vrije jongensschool te kunnen oprichten.

Voor de bouw van de school schonk Leopoldus Desutter de bakstenen (4)

In de eigen familie kunnen we geen politieke traditie vaststellen, wél in de schoonfamilie: zijn schoonvader, Albert De Neve, was schepen, maar wordt in 1866 opgevolgd door B. Baervoets (5).

L. Desutter verhuist 3 keer; hij blijft echter steeds in hetzelfde milieu, wat trouwens aanzienlijk was (6).

DEEL II - POLITIEK EN MAATSCHAPPELIJK LEVEN

HOOFDSTUK I - Politieke carrière

Leopoldus Desutter werd naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 30 oktober 1866 met 53 stemmen verkozen tot schepen.

Hij werd door het KB van 18 januari 1867 in zijn ambt benoemd. In februari wordt hij burgemeester van Heist, tot hij in 1900 opgevolgd wordt door Eduard Troffaes (7)

---

(1) : R.A.B. *Hypotheekbewaring*, reeks 72, boek 1536, nr. 36

(2) : H.K.B., en R.A.B. *Hypotheekbewaring* reeks 72, boek 614 nr. 25, boek 1536 nr. 36, boek 1564 nr. 17 en boek 1583, nr. 3.

(3) : G.A.H. : *Bevolkingsregister volgens telling 1876 - 1890 en telling 1890 - 1900*

(4) : M. COORNAERT, *Heist en de Liestuis*, Tielt, 1976, XV - 475 p.

(5) : G.A.K. *Gemeenteraadsverslagen 30 oktober 1866*

(6) : G.A.H. : *Bevolkingsregister, volgens telling 1876 - 1890 en telling 1890 - 1900*

(7) : R.A.B. , *Verkiezingen provinciaal bestuur. 1e afdeling, bundel 123 en 420*

Wanneer we zijn ambtstermijn als burgemeester overlopen kunnen we een paar grote realisaties vaststellen.

De eerste was de hervorming van het onderwijs te Heist in 1885 (de gevolgen van de schoolstrijd drongen door !)

1. de gemeentelijke kleuterschool wordt afgeschaft omdat ze te weinig leerlingen telt.
2. om dezelfde reden wordt de lagere meisjesschool opgeheven; er is voldoende onderwijs voor meisjes in de vrije school !
3. de lagere gemeenteschool voor jongens wordt een gemengde school.
4. de vrije lagere jongensschool evenals de vrije lagere meisjesschool wordt door de gemeente aanvaard als aangenomen.

Alleen de kinderen van behoeftige ouders zullen het onderwijs kosteloos ontvangen. De anderen betalen maandelijks 1 fr. per kind. Als er in een gezin 2 kinderen of meer zijn, moeten zij maar 50 centiemen betalen. Het schoolgeld komt ten goede aan de gemeente. Bovendien wordt godsdienst in alle scholen van de gemeente een verplicht vak.

In 1885 klaagden de bewoners van de Kursaalstraat dat de afvalwaters van verschillende hotels en gebouwen in de zomer een stinkende poel vormden ten noorden van de spoorweg.

Men zou trachten het rioolwater onder de spoorweg door af te leiden. Op basis van het plan van A. Vandecasteele werd het ontwerp voor de aanleg van een riool- en waterbedelingsstelsel goedgekeurd op 25 februari 1898. De werken bestonden uit: het rioleren van de straten, bouw van een watertoren en pompmachines. Leidingen voor drinkbaar water en de bouw van een zuiveringsinstallatie "Howatson" (2).

Van november 1888 tot februari 1889 heerste te Heist de "pokziekte". De gemeenteraad dacht eraan een hospitaal op te richten, maar ging in elk geval over tot de onmiddellijke aankoop van bedden, hout, kachels en dekkens.

Het was ongetwijfeld noodzakelijk om onmiddellijk te handelen, want een verspreiding van het slechte nieuws zou ongetwijfeld erge schade aan het toerisme berokkenen.(1)

Op 26 februari 1890 werd op initiatief van de burgemeester het voorstel aanvaard om door de gasmaatschappij van Blankenberge de straten te laten verlichten. Men zou 75 lanternen plaatsen.

Op 20 juli 1893 sluit de gemeente met K. Vogels uit Brugge een contract om de straten met electriciteit te verlichten.

Het contract met Vogels blijkt niet doorggegaan te zijn. Immers, op 14 april 1898 werd een overeenkomst gesloten met de firma "Force Eclairage" uit Brussel om Heist met electriciteit te verlichten.

In 1893 wordt de lijst van de straatnamen weer aangevuld, omdat er in de laatste 10 jaar zoveel nieuwe straten aangelegd waren, waardoor de dorpskom snel langs alle kanten uitbreiding nam.

Vermeldenswaardig is dat er een L. Desutterstraat kwam; de burgemeester kocht de percelen A 118-22, nl. de weide die het foncier van het Hof van Koudekerke vormde.

---

(1) R.A.B., verkiezingen provinciaal bestuur, 1e afdeling, bundel 123 en 420

(2) G.A.K., gemeenteraadsverslagen, 1885-1893.

M. COORNAERT, Heist en de Eiesluis, Tielt, 1976, XV-475 p.

. De eerste straat die daar getrokken werd noemde men aanvankelijk naar de eigenaar (daarna werd het de Sint Antoniusstraat. (1)

November 1895: de gemeente kocht een huis en vestigde daar de gemeentediensten. Dit "stadhuis" werd op 8 februari 1897 ingehuldigd (2)

Op 14 augustus 1895 : ontwerp van het wapenschild van de gemeente.

Vroeger noemde Heist Koudekerke. Er bestaan oorkonden die dit bevestigen, o.a. deze van Dhr Gilliadts-Van Severen. "Coutumes de la Cour Féodale du Bourg de Bruges - La Cour de Coudekerke à Heist", 1435.

Ung. sien fief qu'il a gisante in la paroche de Coudekerke, Chastellenie de Lisseweghe, nommé le fief de Heist, 1555.

Er bestaat eveneens een oud handschrift, opgesteld rond 1557 door Cornelius Gaittard (vermaard wapenkundige); "Roi et Héraut d'armes" van Keizer Karel. In druk gegeven onder de titel : "La blason des armes suivi de l'amorial des villes, tours féodales, etc..."

Op blz. 40: "Le seigneur de Coudekerke" : d'or à l'essquier de douze pièces de synople.

Het wapen hierboven beschreven wordt het Heistse schildwapen (3)

In 1907 is er reeds sprake over de aankoop van grond voor de bouw van een schuilhaven.

Deze haven zou later, na L. Desutter, uitgroeien tot een haven met een zeesluis en een zeedam te Zeebrugge.

Daarna begon men, op de oostzijde van de eigenlijke haven een schuuldok voor vissersvaarvogen te graven. Het gehele havenwerk werd in 1907 ingehuldigd (3)

Hoofdstuk II - Andere verenigingen

We weten met zekerheid dat Leopoldus Desutter deel uitmaakte van een feestcomité; hij werd in de jaren 1891 en 1892 tot voorzitter benoemd.

Hij was ook voorstander van het inrichten van een gemeentekermis gedurende 6 dagen... Dat voorstel werd door de gemeenteraad aanvaard op 10 mei 1893 (4)

Verder kunnen we heel wat verenigingen vaststellen:

- Er bestond een fanfare die "De Noordenklank" heette. Het is trouwens deze fanfare die een muziekschool opricht in 1885.

Aan deze vereniging werden heel wat subsidies uitgekeerd.

- In 1893 bestond de handboogmaatschappij "Eendracht en vrijheid".

- Inrichting van paardelopen

- Een carnavalcomité, dat ook veel subsidies kreeg. (5)

---

(1) M. DEKEYZER, Heist van Vissersdorp tot Badstad, Heist, 1969, IX - 120 p.

(2) M. COORNAERT, Heist en de Eiesluis, Tielt, 1976, XV - 475 p.

(3) G.A.K., gemeenteraadsverslagen, 1894 - 1903

(4) G.A.K., *College van Burgemeester en Schepenen, 1890-1895*

(5) M. DEKEYZER, *Heist van Vissersdorp tot Badstad, Heist, 1969, IX - 120 p.*

G.A.K., *Gemeenteraadsverslagen, 14 augustus 1895*

ONTWERP VAN HET WAPENSCHILD VAN DE GEMEENTE

